

17.04.2024

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2023/998
Toplantı Tarihi/Sayısı : 29.2.2024/226
Karar Numarası : 2024/262
Başvuran : M. D.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : M. S. (S. İnşaat)
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın down sendromlu çocuğunun güvenliği için maliki olduğu evin balkonuna cam balkon sistemi yaptırmaya talebinin sitenin görüntüsünü bozacağı gerekçesiyle site yönetimi tarafından reddedildiği ve bu durumun ayrımcılık teşkil ettiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. Sakarya ili Karasu ilçesinde bulunan "... " isimli sitede yazlık olarak kullandığı bir evinin bulunduğunu,

b. Dokuz yaşındaki down sendromlu çocuğunun balkon pervazlarından tehlikeli biçimde sarkması ve evcil hayvanlarını balkondan aşağı atması nedeniyle evlerinin balkonuna cam balkon sistemi yaptırmak istediklerini ancak site yönetiminin site görselini bozacağı gerekçesiyle buna izin vermediğini, bu durumun makul düzenleme yapma yükümlülüğüne aykırılık oluşturarak engellilik temelinde ayrımcılık teşkil ettiğini iddia etmektedir.

3. Muhatap M. S.'den alınan yazılı görüşte özetle:

a. Her sitenin yönetim planına göre yönetilip organize edildiği, tüm site sakinlerinin tapu alımı sırasında imza ile birlikte yönetim planına uymayı kabul ettiği ve sitenin yönetim planının 8'inci maddesinin ikinci kısmında "balkonlar katlanır cam, pvc, alüminyum doğrama, tente, pergule vs gibi tüm materyaller ile kapatılamaz" ibaresinin yer aldığı, b. Başvuranın kişisel amacını uygulamak için şikayet ettiği hususu bahane ederek yönetim planını uygulanmaz hale getirmeye çalıştığı, bahsedilen tehlikenin evin pencereleri için de geçerli olduğu, küçük çocuklu tüm aileler için benzer bir tehlikenin bulunduğu, bu neviden tehlikeler için kişilerin alacağı bireysel tedbirlerin etkili olacağı, cam balkon yapılırsa bile aynı tehlikenin devam edeceği, kaldı ki başvuranın bu tarz bir tehlikeyi öngörerek giriş katlardan ev alabilecekken üst

katta bulunan evi tercih ettiği, tüm bu hususlar düşünöldüğünde başvuranın iddialarının mesnetsiz olduğu belirtilmiştir.

4. Başvurandan muhatap görüşüne ilişkin yazılı görüşünü sunması istenmiş ancak başvuran kendisine yapılan tebligata rağmen yazılı görüş sunmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın “*Kanun önünde eşitlik*” başlıklı 10'uncu maddesi şöyledir:

“Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

(...)

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmelidirler.”

6. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun “Tanımlar” başlıklı 2'nci maddesinin (f) bendine göre engelli; “Fiziksel, zihinsel, ruhsal ve duysal yetilerinde çeşitli düzeyde kayıplarından dolayı topluma diğer bireyler ile birlikte eşit şartlarda tam ve etkin katılımını kısıtlayan tutum ve çevre şartlarından etkilenen bireyi”, (i) bendine göre ise makul düzenleme; “Engellilerin hak ve özgürlüklerini tam ve diğer bireylerle eşit şekilde kullanmasını veya bunlardan yararlanmasını sağlamak üzere belirli bir durumda ihtiyaç duyulan, mali imkânlar nispetinde, ölçülü, gerekli ve uygun değişiklik ve tedbirleri” ifade eder.

7. Mezkûr Kanun'un “*Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı*” başlıklı 3'üncü maddesi şöyledir:

“(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(4) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan

kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.”

8. Mezkûr Kanun’un “*Ayrımcılık türleri*” başlıklı 4’üncü maddesinin birinci fıkrasında sayılan ayrımcılık türleri şöyledir:

“a) Ayrı tutma b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama c) Çoklu ayrımcılık ç) Doğrudan ayrımcılık d) Dolaylı ayrımcılık e) İşyerinde yıldırma f) Makul düzenleme yapmama g) Taciz ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık.”

9. Mezkûr Kanun’un “*Ayrımcılık yasağının kapsamı*” başlıklı 5’inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları şöyledir:

“(1) Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar.

(2) Birinci fıkrada belirtilen hizmetlerin planlanması, sunulması ve denetlenmesinden sorumlu olan kişi ve kurumlar, farklı engelli grupların ihtiyaçlarını dikkate almakla ve makul düzenlemelerin yapılmasını sağlamakla yükümlüdür.”

10. Mezkûr Kanun’un 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde, Kurumun, “*ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*” görev ve yetkisini haiz olduğu belirtilmiştir.

11. 6701 sayılı Kanun’un “*İspat yükü*” başlıklı 21’inci maddesi şöyledir:

“Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci fıkrası "*Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.*" hükmünü haizdir. Aynı maddenin ikinci fıkrasında: "*İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma*

başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir." hükmü yer almaktadır. Başvuranın dilekçesinden, 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ayrımcılık temellerinden engellilik temeli ile bağlantılı olarak ayrımcılık yasağının ihlal edildiği iddiasında bulunulduğu anlaşılmaktadır. Yapılan inceleme neticesinde; başvuranın, ayrımcılık yasağının ihlali niteliğinde olduğunu iddia ettiği uygulamanın sona erdirilmesi için muhatap ile görüşme yaptığı ve konuya ilişkin olarak Karasu Belediyesine şikayette bulunduğu görülmüştür. Bu çerçevede, karşı tarafa başvuru şartının sağlanmış olduğu ve başvurunun esas incelemesi yapılabilecek bir başvuru olduğu sonucuna varılmıştır.

13. Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı, insan haklarına ilişkin uluslararası sözleşmelerin ayrılmaz bir parçası olduğu gibi uluslararası hukukun en üstünde yer alan temel hukuk normu olarak da kabul edilmektedir (Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TIHEK), B. No: 2019/3404, K. No: 2020/26, 11/2/2020, para. 38). Ayrımcılık yasağı, Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin (MSHS) 2'nci maddesinde "*Herkes yasalar önünde eşittir ve hiçbir ayırım gözetilmeksizin yasalarca eşit derecede korunur. Bu bakımdan yasalar her türlü ayrımı yasaklayacak ve ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka fikir ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğum veya diğer statüler gibi her bağlamda ayrımcılığa eşit ve etkili korumayı temin edecektir.*" şeklinde yer almaktadır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 14'üncü maddesinde ise "*Bu Sözleşme'de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan güvence altına alınır.*" düzenlemesi yer almaktadır.

14. Anayasa Mahkemesine (AYM) göre, Anayasa'nın 10'uncu maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesi Anayasa'da güvence altına alınan hak ve özgürlüklerden yararlanılırken nesnel ve haklı bir neden olmaksızın aynı veya benzer durumda bulunan kişilere farklı muamelede bulunulmasını yasaklamaktadır. Nesnel ve makul bir şekilde haklılaştırılmayan, diğer bir ifadeyle meşru bir amaca dayanmayan ya da seçilen araç ile hedeflenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmayan farklı muameleler Anayasa'nın 10'uncu maddesinin amaçları bağlamında ayrımcı karakterli olarak kabul edilir (AYM, *Nuriye Arpa*, B. No: 2018/18505, 16/6/2021, para. 58).

15. AİHM'e göre, Avrupa Konseyi üyesi devletlerin ayrımcılık yapmama konusundaki negatif yükümlülüklerinin yanı sıra bazı koşullar altında AİHS'in 14'üncü maddesi kapsamında ayrımcılığı önleme, durdurma veya cezalandırma konusunda pozitif yükümlülükleri de bulunmaktadır (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 14. maddesi ve Sözleşme'ye Ek 12 No.lu Protokol'ün 1. maddesine ilişkin Rehber, s. 13, para. 41). AYM'ye göre ise Anayasa'nın 10'uncu maddesinde düzenlenen kanun önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı tutulacağı anlamına gelmez. Durumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve uygulamaları gerektirebilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'da öngörülen eşitlik ilkesi zedelenmez (AYM, E. 2009/47, K. 2011/51, 17/3/2011, s. 2, para. 5).

16. Somut olayda başvuran, down sendromlu çocuğunun Sakarya Karasu'da bulunan yazlık evlerinin balkonundan tehlikeli bir biçimde sarktığını, evde beslenen evcil hayvanları ve çeşitli eşyaları balkondan dışarı attığını, çocuğun ve diğer kişilerin güvenliğini sağlamak adına söz konusu evin balkonuna cam balkon sistemi yaptırmak istediğini ve muhatap site yönetiminin bu talebini reddetmesinin engellilik temelinde ayrımcılık teşkil ettiğini iddia etmiştir. Başvuranın iddiası, belirli bir durumda ihtiyaç duyulan düzenleme ve önlemler kapsamında kaldığından makul düzenleme çerçevesinde ele alınması gerekmektedir. Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme (EHİS)'nin "*Tanımlar*" başlıklı 2'nci maddesine göre, "*engelliliğe dayalı ayrımcılık siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel, medeni veya başka herhangi bir alanda insan hak ve temel özgürlüklerinin tam ve diğerleri ile eşit koşullar altında kullanılması veya bunlardan yararlanılması önünde engelliliğe dayalı olarak gerçekleştirilen her türlü ayırım, dışlama veya kısıtlamayı kapsamaktadır. Engelliliğe dayalı ayrımcılık makul düzenlemelerin gerçekleştirilmemesi dahil her türlü ayrımcılığı kapsar.*" şeklinde tanımlanmıştır. Aynı hükümde makul düzenleme, "*engellilerin insan haklarını ve temel özgürlüklerini tam ve diğer bireylerle eşit şekilde kullanmasını veya bunlardan yararlanmasını sağlamak üzere belirli bir durumda ihtiyaç duyulan, ölçüsüz veya aşırı bir yük getirmeyen, gerekli ve uygun değişiklik ve düzenlemeler*" şeklinde ifade edilmiştir. Engelliliğe dayalı ayrımcılık ve makul düzenleme kavramları 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'da ve 6701 sayılı Kanun'da da EHİS'e paralel olarak düzenlenmiştir.

17. 5378 sayılı Kanun'un "*Ayrımcılık*" başlıklı 4/A maddesi şöyledir:

"Doğrudan ve dolaylı ayrımcılık dâhil olmak üzere engelliliğe dayalı her türlü ayrımcılık yasaktır. Eşitliği sağlamak ve ayrımcılığı ortadan kaldırmak üzere engellilere yönelik makul düzenlemelerin yapılması için gerekli tedbirler alınır.

Engellilerin hak ve özgürlüklerden tam ve eşit olarak yararlanmasını sağlamaya yönelik alınacak özel tedbirler ayrımcılık olarak değerlendirilemez."

18. Başvurunun konusu, ikamet edilen konutta mimari bir değişiklik yapılmasına ilişkin olduğu için 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu'nun da başvuru kapsamında dikkate alınması gerekmektedir. Söz konusu Kanun'un 9'uncu maddesinin ikinci fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

"Kat maliklerinden biri, bütün kat maliklerinin beşte dördünün yazılı rızası olmadıkça ana gayrimenkulün ortak yerlerinde inşaat, onarım ve tesisler, değişik renkte dış badana veya boya yaptıramaz..."

19. 6701 sayılı Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerinden biri de engelliliktir. Bir kişinin engelli olması nedeniyle hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muamele engellilik temelinde doğrudan ayrımcılık oluşturmaktadır (TİHEK Ayrımcılık Temelleri Serisi No. 4 Engellilik Temelinde Ayrımcılık Rehberi s. 9, para. 1). Bunun yanında, 6701 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (f)

bendinde makul düzenleme yapmama ayrımcılık türleri arasında sayılmıştır. Mezkûr Kanun'da makul düzenleme, "engellilerin hak ve özgürlüklerini tam ve diğer bireylerle eşit şekilde kullanmasını veya bunlardan yararlanmasını sağlamak üzere belirli bir durumda ihtiyaç duyulan, mali imkânlar nispetinde, ölçülü, gerekli ve uygun değişiklik ve tedbirler" şeklinde ifade edilmektedir.

20. Ayrımcılık yasağının ihlal edildiğinin kanıtlanması; ayrımcılık, kendini açık ve kolayca tespit edilebilen bir şekilde göstermediğinden oldukça güçtür. AİHM bu açıdan "makul şüphe bırakmayacak" bir kanıt standardı kabul etmiştir. Mahkemeye göre kanıtlanma yeterince güçlü, açık ve birbiriyle uyumlu çıkarsamalardan ya da yeterince çürütülememiş maddi olgulardan oluşabilecektir (AİHM, *Nachova ve Diğerleri/Bulgaristan*, B. No: 43577/98 - 43579/98, 6/7/2005, para. 147). AYM'ye göre ayrımcılık iddiasının ciddiye alınabilmesi için başvuranın, kendisiyle benzer durumdaki başka kişilere yapılan muamele ile kendisine yapılan muamele arasında bir farklılığın bulunduğunu ve bu farklılığın meşru bir amaç olmaksızın ırk, renk, cinsiyet, din, dil vb. ayrımcı bir nedene dayandığını makul delillerle ortaya koyması gerekmektedir (AYM, *Devrim Evin*, B. No: 2013/2069, 20/2/2014, para. 34). Başvuranın kendisi ile benzer durumdaki kişilere göre kendisine uygulanan farklı muameleyi veya kendisi ile farklı durumda olan kişiler dikkate alındığında kendisine uygulanan aynı muameleyi ortaya koyması halinde bu muamelenin nesnel ve makul bir gerekçeye sahip olduğunu kanıtlanma yükü muhataba düşecektir.

21. Başvuran, engelli çocuğunun güvenliğini sağlamak amacıyla yaptığı makul düzenleme talebinin reddedildiğini kanıtlamak için muhatap ile yaptığı telefon yazışmalarının ekran görüntüsünü sunmuştur. Bahsi geçen görüşmeye dair ekran görüntülerinde, başvuranın, cam balkon meselesine ilişkin kendisine dönüş yapılmadığını, sorunun çözümü için aracı olarak gönderilen kişilere ise çocuğuna sahip çıkması şeklinde cümleler söylendiğini belirttiği görülmektedir. Buna karşılık muhatapın, file yapmak için kendisine gelindiğini ve bunu kabul ettiğini, cam balkon işinin ise daha sonra ortaya çıktığını, cam balkona yönetim tarafından izin verilmediğini ancak file için yardımcı olabileceğini belirttiği anlaşılmıştır.

22. Muhatap tarafından Kurumumuza sunulan yazılı görüşte başvuranın makul düzenleme talebinin reddedildiği kabul edilmiş olup söz konusu durumun makul ve meşru bir sebebe dayandığı ve başvuranın bu talebinde iyi niyetli olmadığı iddia edilmiştir. Bu kapsamda başvurunun makul düzenleme sorumluluğu kapsamında incelenmesi gerektiği açıktır. Yukarıda tanımına da yer verilen makul düzenleme kavramı, engellilerin hak ve özgürlüklerini diğer bireylerle eşit ve tam olarak kullanmasını sağlamaktadır. Makul düzenleme yapılmaması sonucunda ayrımcılık yasağının ihlal edildiğinin tespit edilebilmesi için bazı kriterlerin bir arada incelenmesi gerekmektedir. Buna göre ilk olarak başvuranın içerisinde bulunduğu halin engellilik durumuna uygun olup olmadığının tespit edilmesi gerekmektedir. İkinci olarak muhatapın duruma ilişkin bilgilendirilmesi şartının karşılanıp karşılanmadığına bakılmalıdır. Daha sonra bahsi geçen düzenlemenin muhatap açısından mali olarak uygunluğu ve son olarak düzenlemenin ölçülü, gerekli ve uygun olup olmadığı hususunun ele alınması gerekmektedir.

23. Bu kapsamda, ilk olarak içinde bulunulan durumun başvuranın engelliliği açısından uygun olup olmadığı inceleme konusu yapılacaktır. Başvuranın iddiasına göre engelli çocuğu balkondan tehlikeli şekilde sarkmakta ve çeşitli eşyaları balkondan aşağı fırlatmaktadır. Başvuranın dosyaya sunduğu

5/11/2021 tarihli ve ... numaralı Çocuklar İçin Özel Gereksinim Raporu (Rapor) incelendiğinde çocuğun; kavramsal, toplumsal ve uygulamalı alanlarda yetersizlik ve uyumsal işlevlerde eksiklikler sebebiyle orta düzeyde özel gereksinimi olduğu, konuşma bozukluğu nedeniyle özel gereksinimi olduğu ve down sendromu nedeniyle ise özel koşul gereksinimi olduğu anlaşılmaktadır. Rapor'dan anlaşıldığı üzere çocuk, bilişsel ve fiziksel gelişimini yaşatlarıyla aynı seviyede tamamlayamamakta ve bu sebeple dürtüsel davranışlar sergileyebilmektedir. Bu çerçevede çocuğun tehlikeli şekilde balkondan sarkabileceği ve başka kişiler için tehlikeli olacak şekilde aşağı bazı eşyaları fırlatabileceği göz önüne alındığında durumun çocuk için tam anlamıyla elverişli olmadığı ve tehlike arz edebileceği değerlendirilmiştir.

24. Başvuranın, çocuk açısından tehlike oluşturan bu duruma ilişkin taleplerini muhatap ile görüştüğü ve talebine ilişkin son durumun ne olduğunu muhataba sorduğu dosyaya sunulan telefon görüşmesi ekran görüntülerinden anlaşılmaktadır. Bu kapsamda muhatapın makul düzenleme talebinden haberdar edilmesine ilişkin gerekliliğin karşılandığı tespit edilmiştir.

25. Talep edilen düzenlemenin muhataba yükleyeceği maddi yük açısından yapılacak değerlendirme kapsamında talep açıkça ortaya konmalı ve mali açıdan incelenmelidir. Başvuranın talebi, maliki olduğu evin balkonuna cam balkon sistemi yapılması için izin verilmesine ilişkin olup muhatapın bu talebi üstlenerek doğrudan gerçekleştirmesine ilişkin değildir. Bu kapsamda muhatapın doğrudan yükleneceği bir maddi yük söz konusu olmamakta ve başvuranın kendi mülkünde kendi maddi imkanları ile bahsi geçen değişikliği gerçekleştirmesi gündeme gelmektedir.

26. Son olarak cam balkon yapılması şeklindeki talebin ölçülü, gerekli ve duruma uygun olup olmadığı da incelenmelidir. Başvuran cam balkon yapılması durumunda çocuğunun ve diğer kişilerin güvenliğinin sağlanacağını, bu önlemin gerekli ve duruma uygun olduğunu iddia etmektedir. Muhatap ise Kurumumuza sunmuş olduğu yazılı görüşte; cam balkon sistemi yapılsa dahi tehlikenin devam edeceğini, örneğin çocuğun pencerelerden sarkma ihtimalinin de bulunduğunu ve bahsedilen tehlikenin tüm çocuklu aileler için geçerli olduğunu, sorunun ebeveynlerin dikkati ile çözülebileceğini belirtmiştir. Başvuranın bu talebine ilişkin olarak muhatap ayrıca; başvuranın yönetim planını ve bu planda yer alan cam balkon yaptırılmayacağına ilişkin kaydı okuyarak evi satın aldığını, başvuranın bu tehlikeyi öngörerek giriş katlardan da ev alabileceken yüksek kattan ev aldığını ve bahane üreterek cam balkon yaptırma amacını gerçekleştirmek istediğini ileri sürmüştür. Bu kapsamda inceleme yapıldığında cam balkon sistemi yapılmasının çocuğun güvenliği açısından gerekli ve yeterli bir çözüm olduğuna ilişkin makul gerekçeler bulunmamaktadır. Cam balkon sistemi yapılması halinde de çocuğun güvenliğinin sağlanamayacağı, örneğin cam balkon sisteminin açık unutulması ya da havalandırma için cam balkon sisteminin veya evde bulunan pencerelerin açılması durumunda çocuk için bahsi geçen tehlikenin süreceği değerlendirilmektedir. Ayrıca cam balkon sistemi bir güvenlik sistemi niteliğinde olmayıp balkonu yaşam alanı haline getiren ve orada mevsim fark etmeksizin daha çok vakit geçirilebilmesini sağlayan bir sistemdir. Bu hususlar göz önüne alındığında çocuğun güvenliği için tek çözümün cam balkon sistemi olmadığı kanaati oluşmaktadır. Yukarıda da bahsedildiği üzere cam balkon sisteminin çocuğun güvenliğini

tam manasıyla sağlayabilecek bir önlem mahiyetinde olduğu tartışmalıdır. Çocuğun güvenliğinin sağlanması adına tek çözümün cam balkon sistemi olmadığı ve muhatabın da bu kapsamda balkona file yapılmasına dair bir öneride bulunduğu göz önüne alındığında başvuranın talebinin gerekli ve duruma uygun bir değişiklik olmadığı değerlendirilmiştir.

27. Tüm bunlara ek olarak yukarıda da yer verilen Kat Mülkiyeti Kanunu düzenlemesine göre, bir bağımsız bölümün balkonunun dış duvar ve cepheleri ortak alan sayılmaktadır ve Yargıtayın yerleşik içtihatlarında da durum bu şekilde ele alınmaktadır. Buna göre Kanun'un öngördüğü sayıda kat malikinin rızası alınmaksızın ana gayrimenkulün mimari projesine ve yönetim planına aykırı olarak yapılan değişikliklerin Kanun'a aykırı olduğu tespit edilmektedir (Yargıtay 20. HD, 2017/2026 E. 2017/3518 K. 24/4/2017). Bu çerçevede konuya ilişkin yasal bir kısıtlama olduğu da görülmektedir. Nitekim Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği tarafından "*Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşmenin 5'inci Maddesi Kapsamında Eşitlik ve Ayrımcılık Yapmama*" başlığıyla hazırlanan Rapor'da bu hususa değinilmiştir. Bahsi geçen Rapor'a göre; makul düzenleme sağlayan kişiler yasaları ihlal etme yükümlülüğü altına girmemektedir ve makul düzenleme talepleri mevcut yasalar, düzenlemeler ve anlaşmalara uygun olmak zorundadır (Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi, BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği Raporu, Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşmenin Beşinci Maddesi Kapsamında Eşitlik ve Ayrımcılık Yapmama, A/HRC/34/26, 9/12/2016, para. 51.).

28. Yukarıda yer verilen sebepler ve dosyada yer alan tüm hususlar dikkate alındığında başvuranın cam balkon yapımına izin verilmesi şeklindeki makul düzenleme talebinin, talep ile ulaşılmak istenen amaç için en elverişli yol olduğunun açıkça ortaya konamadığı ve konuya ilişkin alternatif çözüm yollarının da mevcut olduğu değerlendirilmiştir. Bu kapsamda başvuranın makul düzenleme talebi gerekli ve duruma uygun görülmediğinden ve talep konusuna ilişkin yasal bir sınırlama bulunduğundan ayrımcılık yasasının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda AYRIMCILIK YASAĞI İHLALİ YAPILMADIĞINA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine

başvurulabileceğine,

29/2/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
II. Başkan

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan
(Görevli)

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Ünal SADE
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi